

Karl Ove Knausgård har fått flera erbjudanden om att låta göra film av sin romansvit "Min Kamp", ett erbjudande han entydigt tackat nej till. För läsarna väntar däremot en essäsamling undertecknad Knausgård i vår. FOTO: LEHTIKUVA/VEISA MOILANEN

"Jag är aldrig riktigt lycklig"

Karl Ove Knausgård hyllar äkthet och det som är mänskligt

Karl Ove Knausgård beskriver den sista delen av romansviten "Min kamp" som sitt litterära självmord. Genom skrivandet ville han ta reda på varför han var olycklig trots att han hade allt man kan önska sig.

Bokmässan i Helsingfors
25-28.10.2012

Det är en konstig känsla att träffa den norska författaren Karl Ove Knausgård. Det uppstår en sorts obalans i att man som läsare fått ta del av det allra mest privata i hans liv, samtidigt som det är en främling som sitter där framför en.

Bilder av hans scenskräck, hans svårigheter att känna lycka och de intima samtal som han har fört med sina närmaste speglas upp framför ens inre. Ändå slås man av den stora integritet som omger honom.

Den uppmärksammade romansviten "Min kamp" fick sin början i den stora frustration

som Knausgård kände när han inte hittade det språk och den ton han sökte för att förmedla det han ville säga.

–Läget var så allvarligt att jag kände att valet stod mellan att mista mitt liv eller att skriva om det. Jag kände till slut att jag inte hade något att förlora, först då kan man skriva fritt.

Karl Ove Knausgård, som i år för första gången besökte Helsingfors bokmässan, har blivit ett fenomen som de flesta har en åsikt om. Delvis för att undvika uppståndelsen kring hans person bor han och hans svenska författarhustru Linda sedan det är tillbaka i den lilla staden Glemmingebro i södra Sverige med sina tre barn, i dag mellan fem och åtta år gamla.

–Där är det ingen som är uppmärksam på att jag skriver. Frökarna till barnen på skolan brukar fråga vad jag jobbar med, säger Knausgård, vars första bok har sålts i flera hundratusentals exemplar i tolv länder, med ett leende.

Den sexdelade romanserien "Min kamp" har hyllats för sin mänskliga och avskalade ton.

99 För att mitt liv skulle ha varit lättare i åldern 15–30 önskar jag att jag hade haft ett mer avslappnat förhållande till livet.

Jag drog mig ofta undan av rädsla för att bli avvissad. Det är det som är så bra med att bli fyrtio, man lär sig släppa taget. Karl Ove Knausgård

Samtidigt har det varit svårt för Knausgård närmaste att acceptera att bli omskrivna på ett så utelämnande sätt. Knausgård rekommenderade sin mamma att inte läsa bok nummer tre om barndomen, vilket hon heller inte har gjort. Hustrun Lindas första reaktion var att gråtande säga tack och adjö till deras romans.

–Om jag vill skriva utifrån mitt äkta jag måste jag också skriva om andra, vilket skapar ett dilemma. Jag skrev boken för att jag upplevde en stor meningslöshet i tillvaron. Jag hade familj, barn och karriär, allt det där som borde göra en lycklig, och ändå var jag olycklig. Genom skriv-

det ville jag ta reda på varför jag kände så här.

I slutändan har böckerna ändå fört honom och Linda närmare varandra.

–Jag vet inte om det direkt har med böckerna att göra, men vårt förhållande har blivit bättre. Kanske beror det på stormen kring böckerna. Då vänder man sig mot varandra i stället, det blir vi mot världen.

Knausgård säger att han tycker mycket om Monika Fagerholms och Märta Tikkanens böcker. Liksom Tikkanens har familjen Knausgård två skrivande människor under samma tak, men i motsats till dem fungerar de stunder när han och Linda sitter hemma och skriver bra.

"Min kamp"-böckerna präglas av författarens kamp mot känslan av otillräckligt och skam. Han ränsakar sig själv, utan barmhärtighet, i sin strävan efter att bli en bättre människa.

–Jag är fortfarande lika hård mot mig själv, jag tror att det bottnar i min barndom. Trots bekräftelse finns tvivlet kvar. Skillnaden är att jag nu accepterat att jag sällan är glad och aldrig riktigt lycklig, förutom när jag skriver eller läser, säger Knausgård, som trots sin tes ger ett harmoniskt intryck.

Kan man se boken som en hyllning till ofullkomligheten och det mänskliga, som en kontrast till den strävan efter perfektion som samhället matar oss med?

–I bästa fall, ja. Just därför får jag en massa beskyllningar för att vara amoralisk och cynisk, allt det jag inte vill vara. Kanske beror det just på att alla på något sätt kan känna igen sig i det jag skriver om och vet att det är sant.

Han säger att litteraturen har en unik roll i att kunna bryta ner de fasader som präglar vårt samhälle.

–Utan litteraturen skulle avståndet mellan det verkliga livet och vår bild av hur livet ska vara bli väldigt stort.

För ett år sedan satte Knausgård efter den sjätte boken punkt för sitt författarskap, ett avsked som resulterade i flera månaders depression. I vår utkommer en essäsamling, men någon ny roman har han ännu inte börjat skriva på.

Du har sagt att du när du var 20 år gammal ofta önskade att du hade varit del av en gemenskap, medan du nu har insett att du måste befinna dig utanför det sociala för att kunna skildra livet innanför. Finns det någonting annat som du önskar att du hade vetat när du var i den åldern?

–För att mitt liv skulle ha varit lättare i åldern 15–30 önskar jag att jag hade haft ett mer avslappnat förhållande till livet. Jag drog mig ofta undan av rädsla för att bli avvissad. Det är det som är så bra med att bli fyrtio, man lär sig släppa taget.

FNB-SPT/HEIDI HAKALA
kultur@vasabladet.fi

Sandström får Svenska Yles litteraturpris

Peter Sandström får Svenska Yles litteraturpris för novellsamlingen "Till dig som saknas". Priset utdelas årligen och ges till en finlandssvensk författare och bok. Prissumman är 2000 euro

Årets pristagare har valts av Ebba Witt-Brattström, professor i nordisk litteratur vid Helsingfors universitet.

Hennes motivering lyder: "Peter Sandströms novellsamling är en lysande och hjärt-skärande skildring av hur kriget satt sina blodiga spår i två generationer. Hans Österbotten befolkas av traumatiserade, ordlösa frontpappor, hårt arbetande mödrar och (mestadels) söner som vingklippts av saknaden efter en far som inte är rädd för livet. Berättarnärvaron är total, miljöskildringen tidstypiskt säker. En bok att beröras av!"

Peter Sandström. FOTO: ROBERT SEGER

Peter Sandström (född 1965) är pol.kand. och journalist och arbetar för informationsbladet Meddelanden från Åbo Akademi. Han debuterade med novellsamlingen "Plebejerna" 1998. Novellsamlingen "Till dig som saknas" ges ut av Schildts & Söderströms. Priset delas ut av Svenska Yles direktör Marit af Björkestén på Bokmässan i Helsingfors. VBL

I KORTHET

Systrarna Ekblad läser dikter

VASA. "Skuggestalter och irrbloss" är namnet på en poesiافت som ordnas på Vasallen på Wasa Teater tisdagen den 30 oktober klockan 19.

Då läser Stina Ekblad och Ylva Ekblad svensk och finlandssvensk klassisk poesi ur "Dikter 1598–1959".

Biljetter kan köpas via teaterns biljettkassa. VBL

Stina och Ylva Ekblad. FOTO: ARKIV/LINUS LINDHOLM

Fritt inträde till teaterföreställningar

Under Svenska veckan bjuder Wasa Teater i samarbete med Folktinget och Luckan på tre gratis föreställningar av "Fantomens lillasyster": tisdag 6 november på Wasa Teaters Vasallen, onsdag 7 november på Brahegården i Kristinestad, torsdag 8 november på Jungsborg i Karleby. Alla föreställningar börjar klockan 18.30.

Föreställningarna innehåller också ett teatersamtal som inleds klockan 19.30.

Teatersamtalet är frivilligt och riktat till föräldrar och ungdomar. Det är en diskussion om nämnobbnig, utanförskap och föräldraskap. Vilka tankar, känslor och frågor väcker pjäsen hos dig? VBL

Teatersamling i Åbo

Finlands Svenska Ungdomsförbund (FSU) arrangerar en teatersamling den 16–17 november på Brinkala i Åbo. Evenemanget riktar sig till alla teaterintresserade.

Programmet under helgen består bland annat av en rundvandring på Åbo Svenska Teater, en föreställning av musikalen "Hair" och en diskussion om den svenskspråkiga grundutbildningen inom teaterkonst.

På lördagskvällen festmiddag premierar FSU en kvinna och en man som utmärkt sig inom amatörtatern under året.

Anmälningar till Teatersamlingen sker via www.fsu.fi senast den 2 november.

På webbsidan finns också närmare information om programmet. VBL

Postumt pris till Jarmo Papinniemi

Litteraturtidningen Parnassos nyligen avlidna chefredaktör Jarmo Papinniemi tilldelades priset "Rakkaudesta kirjaan" (Av kärlek till boken) postumt på Helsingfors bokmässan.

Papinniemi hade vid sidan om chefredaktörskapet också flera förtroendepdrag, bland annat var han medlem i den finländska juryn för Nordiska rådets litteraturpris och ordförande för det internationella författarmötet i Lahtis.

Papinniemi dog i ett sjukdomsfall i början av oktober, 44 år gammal. FNB

Ovanliga österbottniska människoöden i ny bok

En emigrerade till Amerika med Titanic. En sköts under gruvstrejker i Colorado. Anders Smedberg från Kantlax berättar i en ny bok om sex människoöden från första halvan av 1900-talet.

Det handlar om människans strävan att överleva.

–De jag berättar om visade en sorts värdighet i ett överdigt tidervarv, säger Anders Smedberg.

Hans nya bok "Berättelser om vanliga, men ovanliga människor" kommer i dagarna ut på Labyrinth Books. Den handlar om några personer från Munsala och Vörå med något annorlunda liv.

Den första är Anna Sjöblom, en Munsalaflicka som ensam emigrerade till Amerika. Hon befann sig ombord på Titanic, och fyllde 18 år samma natt som fartyget gick under.

Men hon hörde till dem som räddades, och hon dog i USA någon gång på 1970-talet.

Efter filmen "Titanic" (1997) sålde Annas arvingar fartygsbiljetterna som hon sparat. Intresset för sådant var stort då.

–Mannen som köpte biljetterna sålde dem sedan vidare på en auktion. Han fick mångdubbelt mer för dem än han betalat till barnbarnen, säger Smedberg.

–Sedan vann de faktiskt i en rättegång mot honom för att han betalat ett för lågt pris åt dem.

De övriga personer läsarna får möta är:

» **Fjalar Frilund**, som i somras fyllde 90 år. Han deltog i striderna vid Tienhaara under fortsättningskriget.

» **Ida Fågel**, som arbetade som lärare i Vörå och Maxmo på 1920- och 1930-talen.

» **Matts Gullback**, som emigrerade till Australien men återvände till Europa för att strida i första världskriget. Han stupade vid slaget i Somme i Frankrike.

» **Johan Bertills**, senare John Bartell, Amerikaemigrant som

sköts under oroligheter i samband med gruvstrejker i Telluride, Colorado.

» **Elmer Semskar**, sjöman som seglade i konvojtrafik mellan England och USA under andra världskriget.

MAX-OLA NORDLUND

HÄNDER I DAG

TEATER

Next to Normal kl 14 och 19, Wasa Teater.

Punttilan Isäntä ja hänen renkinä

Matti kl 14 och 19, Wasa stadsteater.

Mielensäpahoittaja kl 14.15 och 19.15, Wasa stadsteater.

Fantomens lillasyster kl 19, Wasa Teater.

Orgelbyggaren kl 19 på Wasa Teater.

MUSIK

Välgörenhetskonsert i Kvevlax kyrka kl 18. Jenny Sandelin, Kristoffer Streng, Kvevlax manskör, andakt Östman. Kollekt till Estlandsarbetet. Servering.

M Sandberg Trio kl 21 på Doo-Bop Club i Vasa.

ÖVRIGT

Färdag på Björkö kl 11. Hantverk, lokala delikatesser, försäljning.

RÖSTA FÖR RESPEKT

RÖSTA PÅ EN AV SVENSKA FOLKPARTIET I KORSHOLM RF-S KANDIDATER

Kosköpexet "Räsk i topp"
premiär 17.11 kl. 18.00
Efteråt Dans till Online Band
Övriga föreställningar:
Fre 23.11 kl.19
Sön 25.11 kl.15 och 19
Sön 2.12 kl.15 och 19
Biljettköps: i full gång! 050-340 2698 (18-21)
eller sara.granholm@me.com
Biljettpriser: Premiär 25 euro
Övriga föreställningar 15 euro
Barn: alla förest: 8 euro

SUNDAY BRUNCH
HOTEL KANTARELLIS
Häpnadsväckande Brunch på söndagar kl. 12.30-16.30
Välkommen att njut av lyxig brunch. Koppla av med familjen och vänner. Här finns något för alla smaker från fräscha lädader till varma rätter. Kolla in på vår hemsida.
Rostensgatan 6 Vasa • Tel. 06 357 8100 • www.hotelkantarellis.fi

Skolor & kurser

Kurs för att bli överladdare
arrangeras på Åland.
Kursstart vecka 48
5 platser kvar!

För mer information
Jan-Erik Backholm
tel. 0400 660 900
eller Dick Holmberg
tel. 0400 822 319

Välkomna på seminarium om:
Personlig assistans
och aktuella handikappolitiska frågeställningar
Onsdagen den 14.11.2012 i Vasa klockan 09-17
Fabriken, Universitetsstranden 10
Anmäl dig senast 7.11 via adressen
www.webpolsurveys.com/S/36324DDAD906A15C.par
Eller till:
Sonja Karnell: sonja.karnell@samsnet.fi, 041-501 2531
För dig som är:
X Anställd, förtroendevald eller verkar inom social- och hälsovården.
X Personer som själva använder sig av eller är i behov av personlig assistans, samt deras närstående.
X Medlemmar och anställda inom handikappsorganisationer.
Arrangörer: Det finlandssvenska handikappfältet